

ΕΚΘΕΣΗ

ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΤΣΑΝΙΩΤΗ

ΤΑΞΗ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Τὸ Ἄριστεῖο τῆς Ἀκαδημίας ἀπονέμεται ἐφέτος, σύμφωνα μὲ τὴ σχετικὴ προκήρυξή τῆς 21ης Μαρτίου 2002, κατόπιν προτάσεως τῆς Τάξεως τῶν Γραμμάτων καὶ Καλῶν Τεχνῶν, σὲ διαπρεπῆ Ἑλληνα σκηνοθέτη τοῦ κινηματογράφου.

Ὁ κινηματογράφος νέα τέχνη, ἑνὸς αἰῶνος ὅμως, μὲ τεράστια ἀπήχηση σὲ ὅλα τὰ κοινωνικὰ στρώματα, ἔχει δημιουργήσει καὶ προσφέρει ἔργα, τὰ ὁποῖα χαρακτηρίζονται ἀριστουργήματα καὶ θὰ παραμείνουν εἰς τὸν μέλλοντα χρόνον ὡς κλασσικά, πρὸς διδασχὴ ἢ τέρψη.

Ὁ τιμώμενος κινεῖται στὸν διεθνή χώρο τοῦ κινηματογράφου, ὅπως καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν σκηνοθετῶν μας καὶ χειρίζεται θέματα, τὰ ὁποῖα ἀπτονται εὐρύτατου ἐνδιαφέροντος καὶ ἀκριβῶς ἐκεῖ ἔγκειται τὸ προβάδιμά του· μὲ τὴν αἰτία ἑνὸς συγκεκριμένου γεγονότος (ἐνίοτε ἐλληνικοῦ), τὸ ὁποῖο χρησιμοποιεῖ ὡς πυρήνα, καὶ τὸ ὁποῖο χειρίζεται κατὰ τρόπο ὥστε νὰ ἐπεκτείνεται πρὸς ἐξέλιξη καθολικοῦ καὶ παγκοσμίου προβληματισμοῦ.

Ἐχει μακρὰ θητεία σκηνοθέτου· δὲν δημιουργεῖ τὰ ἔργα του ἐν ἀφθονία, κυριαρχεῖται ἀπὸ φειδῶ ὥστε αὐτὰ νὰ ἔχουν σπανιότητα εἰς ποιότητα, συγκρότηση καὶ νὰ μὴν διασπῶνται ἀπὸ τὸν ἄξονα τῆς κεντρικῆς ἰδέας εἰς τρόπον ποῦ νὰ παρουσιάζεται ἐκτυπη. Ἡ αἰσθητικὴ προβολὴ τῆς εἰκόνας εἶναι ἐξαίρετη. Συνεργάτες του ὑπῆρξαν ὅλα τὰ μεγάλα ὀνόματα τῶν καλλιτεχνῶν ἡθοποιῶν.

Ἐχει δώσει ἔργα τὰ ὁποῖα διακρίνονται γιὰ τὴν εἰλικρίνεια, τὴν σαφήνεια καὶ τὸν εἰκαστικὸν πλοῦτον. Οἱ προσπάθειές του, πέρα ἀπὸ τὴν εἰκαστικὴν παιδεία ποῦ ἀποδεικνύουν, διακρίνονται καὶ γιὰ τὴν τόλμη του στὴν ἀντιμετώπιση προβλημάτων τῆς σύγχρονης πραγματικότητος σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα.

Γιὰ τὸ σύνολο τοῦ ἔργου του καὶ τὸν χαρακτήρα τῶν προσπαθειῶν του ἀπονέμεται τὸ Ἄριστεῖο τῶν Καλῶν Τεχνῶν στὸν σκηνοθέτη κ. **Κώστα Γαβρᾶ**.

Ὁ κ. Γάβρας με ἐπιστολή του πρὸς τὸν ὁμιλοῦντα, ἐξέφρασε τὴ μεγάλη συγκίνηση καὶ τὶς εὐχαριστίες του γιὰ τὴν τιμὴ ποῦ τοῦ ἔγινε.

Παρὰ τὴ σφόδρῃ ἐπιθυμία του νὰ παρευρίσκειται στὴν ἀπονομὴ τοῦ ἀριστείου δηλώνει ὅτι ἀνυπέβλητο κώλυμα τὸν ἐμποδίζει νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν ἐπιθυμία του αὐτή. Ἐξουσιοδότησε δὲ τὸ συνάδελφό του κ. Παντελῆ Βούλγαρη νὰ τὸ παραλάβῃ ἀντ' αὐτοῦ.

ΤΑΣΗ ΤΩΝ ΗΘΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Κυρία καὶ πρωτογενὴς πηγὴ τοῦ βραβευόμενου ἔργου εἶναι ὁ ἀνέκδοτος κώδικας ἀλληλογραφίας του ἐκ τῶν στυλοβατῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, μητροπολίτου Ἡρακλείας τῆς Θράκης Ἰγνατίου Σταραβέρου κατὰ τὴ χαλεπὴ καὶ κρίσιμη περίοδον τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1821 καὶ 1830.

Τὸ πρωτογενὲς αὐτὸ ἱστορικὸ ὕλικὸ ὁ συγγραφεὺς ἐνισχύει καὶ ἐμπλουτίζει με νεώτερον βιβλιογραφίαν, με τὴν ὁποία φωτίζονται πολλὰ θέματα καὶ πρότυπα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἰδιαιτέρως, ἂν καὶ ὄχι ἀποκλειστικῶς, ἐκ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ χώρου.

Ἡ πρωτοτυπία τοῦ ἔργου ἔγκειται κυρίως στὸ γεγονός ὅτι ὁ κώδικας ἀλληλογραφίας τοῦ Ἡρακλείας Ἰγνατίου παραμένει ἀνέκδοτος καί, μέχρι τῆς ἐκδόσεώς του, ἀνεκμετάλλευτος, ἀποκειμένος στὴ βιβλιοθήκῃ τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων.

Ἡ πρώτη προσπάθεια παρουσιάσεως τοῦ κώδικα αὐτοῦ ἔγινε πρὶν ἀπὸ 70 χρόνια ἀπὸ τὸν ἀείμνηστο ἱστοριοδίφῃ Εὐάγγελου Σαβράμη στὰ «Θρακικά», ἀλλὰ ἐκάλυπτε ἐλάχιστον μόνον μέρος τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Ἰγνατίου.

Τὸ βραβευόμενον ἔργο καλύπτει καὶ σχολιάζει ὁλόκληρον τὸν κώδικα, ὁ ὁποῖος περιέχει 759 ἐπιστολὰς ἢ περιλήψεις εἰς ἐπιστολῶν τοῦ Ἰγνατίου πρὸς Πατριάρχες, ἀρχιερεῖς κυρίως, ἀλλὰ καὶ λοιποὺς κληρικοὺς, καθὼς καὶ πρὸς ἐπιφανεῖς λαϊκοὺς, ὅπως ὁ ἡγεμόνας τῆς Σερβίας, οἱ αὐθέντες τῆς Βλαχίας καὶ ἄλλους.

Ἡ ἀλληλογραφία παρέχει ἀνάγλυφα τὴν εἰκόνα τῶν συνθηκῶν ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τοὺς ἀνωμάλους καιροὺς τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως, καὶ τῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ ἀντιμετωπίσουν καὶ ἐπιλύσουν οἱ κατὰ τόπους ἐπαρχίαι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Γιὰ τὸ δίτομον ἔργο τοῦ «Ἡ Ἐκκλησία κατὰ τὸ 1821» ἀπονέμεται τὸ βραβεῖο

του Πανελληνίου Ιερού Ιδρύματος Ευαγγελιστρίας Τήνου, με χρηματικό έπαθλο € 4.400, στον κ. Πέτρο Α. Γεωργαντζή.

Και τώρα προβαίνω στην Προκήρυξη του Άριστείου των Θετικών Έπιστημών, καθώς και άλλων βραβείων.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ

ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΕΙΟΥ ΤΩΝ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΩΝ Α΄ ΤΑΞΗ ΤΩΝ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Άριστείο των Θετικών Έπιστημών, άπονεμόμενο σε Έλληνα επιστήμονα Μαθηματικό (στον κλάδο των Έφαρμοσμένων Μαθηματικών) έγκατεστημένο στην Ελλάδα ή άλλου, ό όποιος παράλληλα πρός τό σύνολο των έρευνητικών και έπιστημονικών έργασιών του συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό και με έργο πού έξέπννησε κατά τήν τελευταία τετραετία στην πρόοδο τής Μαθηματικής έπιστήμης στην περιοχή των Έφαρμοσμένων Μαθηματικών. Αιτήσεις ή προτάσεις μπορεί να υποβληθούν έως 31 Δεκεμβρίου 2003. Τό Άριστείο θά άπονεμηθεί κατά τήν πανηγυρική συνεδρία τής 25ης Μαρτίου 2004.

ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΤΡΟΥ ΧΑΡΗ

Τρία βραβεία του Ιδρύματος Πέτρου Χάρη, με χρηματικό έπαθλο 6.000 € τό καθένα, πού άπονεμόνται οίκοθεν, χωρίς τήν υποβολή αιτήσεων υποψηφίων, σε μυθιστόρημα, σε διήγημα, και σε δοκίμιο. Τά βραβεία θά άπονεμηθούν άπό τήν Άκαδημία τόν Δεκέμβριο του 2003.

Γ΄ ΤΑΞΗ ΤΩΝ ΗΘΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

1. Βραβείο Ευαγγέλου και Πηνελόπης Φαρμακίδου, με χρηματικό έπαθλο 5.000 €, υπέρ φυσικού ή νομικού προσώπου Έλληνικής ιδιγένειας πρός άμοιβήν ή έξαρσιν έθνικής ή κοινωνικής ή ήθδικής έξαιρέτου πράξεως ή δράσεως αυτού, ή όποια δέν έμπίπτει σε περίπτωση άλλων βραβείων. Υποβολή αιτήσεων ή προτάσεων μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2003. Η τυχόν άπονομή του βραβείου τόν Μάρτιο του 2004. Άν ή προκήρυξη άποβεί άκαρπη ή καμία άπό τις υποβληθεί-

σες αιτήσεις ή προτάσεις δεν κριθεί αξία για βράβευση, η Ακαδημία διατηρεί το δικαίωμα της οΐκοθεν άπονομής του βραβείου.

2. Δύο (2) βραβεία του Πανελληνίου Ίερου Ίδρύματος Εύαγγελιστρίας Τήνου, με χρηματικό έπαθλο 4.400 € τὸ καθένα, για τή βράβευση δύο ἐκ τῶν καλύτερων θεολογικῶν έργων πὸ ἐκδόθηκαν τήν τελευταία πενταετία. Προθεσμία ὑποβολῆς έργων, σὲ πέντε αντίτυπα, ἕως τῆς 30 Σεπτεμβρίου 2003. Ἡ τυχὸν άπονομή του βραβείου τὸν Μάρτιο του 2004. Σὲ περίπτωση πὸ τὰ βραβεία δὲν διεκδικηθοῦν ἢ κανένα ἀπὸ τὰ ὑποβληθέντα έργα δὲν κριθεί ἄξιο για βράβευση, ἡ Ακαδημία διατηρεί τὸ δικαίωμα τῆς οΐκοθεν άπονομῆς τῶν βραβείων.

3. Βραβεΐο του Ίδρύματος “Κωνσταντῖνος Σ. Καψάσκη”, εἰς μνήμην του Κωνσταντῖνου Καψάσκη, με χρηματικό έπαθλο 15.000 €, τὸ ὁποῖο δά άπονεμηθεῖ στήν καλύτερη εργασία πὸ δημοσιεύθηκε τήν τελευταία τριετία με θέμα “Συμβολή του ἑλληνικοῦ τραπεζικοῦ συστήματος στήν οικονομική, κοινωνική καὶ πολιτιστική ανάπτυξη τῆς χώρας”. Προθεσμία ὑποβολῆς, σὲ πέντε αντίτυπα, ὀρίζεται ἡ 30ῃ Ἀπριλίου 2003. Ἡ άπονομή του βραβείου τὸν Δεκέμβριο του 2003.